

เชิงชาญ แสงวิสุทธิ 2549: การเปลี่ยนแปลงพื้นที่โล่งย่านศูนย์กลางพาณิชยกรรม
กรณีศึกษาพื้นที่เขตบางรัก, กรุงเทพมหานคร ปรินญาการวางผังเมืองและสภาพแวดล้อม
มหบัณฑิต สาขาการวางผังเมืองและสภาพแวดล้อม ภาควิชาการวางผังเมืองและ
สภาพแวดล้อม ปรธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์เยาว์ไร สุธิรนาถ, Ph.D.
128 หน้า
ISBN 974-16-2339-9

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของพื้นที่โล่งย่าน
ศูนย์กลางพาณิชยกรรมบริเวณพื้นที่เขตบางรัก จากการพัฒนาโครงข่ายถนนและการเปลี่ยนแปลง
การใช้ประโยชน์ที่ดินโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ที่ได้จากเทคนิคการแปลความหมายจาก
ภาพถ่ายทางอากาศและภาพถ่ายดาวเทียมช่วงปี พ.ศ. 2495 พ.ศ. 2517 พ.ศ. 2530 และ พ.ศ. 2547
บริเวณพื้นที่ศูนย์กลางย่านพาณิชยกรรมที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบผสมผสานส่งผลต่อความไม่
พอเพียงของพื้นที่โล่งต่อจำนวนประชากรในพื้นที่ ผลจากการศึกษาพบว่าการพัฒนาโครงข่ายถนน
ถนนสายประธาน ถนนสายหลัก ถนนสายรองและถนนซอยบริเวณต่อเนื่องกับพื้นที่เขตบางรักโดย
ขาดการวางแผนและการควบคุมของภาครัฐส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงจำนวนและรูปแบบสิ่งปลูก
สร้างอาคารตามแนวเส้นทางโครงข่ายถนนเข้าสู่พื้นที่ภายในบริเวณทิศเหนือและทิศตะวันออกของ
ย่านทำให้พื้นที่โล่งที่มีอยู่ร้อยละ 57.71 ในปี พ.ศ. 2495 ลดลงเหลือร้อยละ 44.28 ในปี พ.ศ. 2547
โดยเป็นการลดลงของพื้นที่โล่งสีเขียวจากร้อยละ 8.96 เหลือร้อยละ 2.49 ของพื้นที่ทั้งหมด ในขณะที่
การเพิ่มขึ้นของพื้นที่โครงข่ายถนนและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบสิ่งปลูกสร้างอาคารโดยเปลี่ยน
จากบ้านพักอาศัย ตึกแถว อาคารพาณิชย์ เป็นอาคารสูงและอาคารขนาดใหญ่ ส่งผลกระทบต่อการ
เพิ่มขึ้นและการลดลงของพื้นที่โล่งคาดแจ้งบริเวณทิศใต้ของย่าน ยิ่งไปกว่านั้นยังส่งผลกระทบต่อ
รูปแบบของพื้นที่โล่งในแต่ละพื้นที่โดยภาพรวมจะมีรูปแบบของพื้นที่โล่งเขตทาง พื้นที่โล่งกิ่ง
สาธารณะ พื้นที่โล่งทางเข้าอาคาร พื้นที่โล่งจุดเปลี่ยนรูปแบบการสัญจรและพื้นที่โล่งลานจอดรถ
นอกจากพื้นที่บริเวณทิศตะวันออกของย่านศูนย์กลางพาณิชยกรรมที่มีรูปแบบของพื้นที่โล่งเพื่อ
การค้าและการบริการร่วมกับพื้นที่โล่งรอการพัฒนา